

การจัดเก็บสถิติคดีของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 The Collection of Lawsuit Statistics in the Office of Public Sector Anti-Corruption Region 9

นุกูล ชิ่นฟัก^{1*}, วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล², พาฝัน นิลสวัสดิ์ ดุยาเมลน³, อิสมาแอล เหมโห๊ะ⁴ และ
สุริยัน สิริพงษ์ชาติ⁵
Nukool Chinfuk^{1*}, Woraluck Lalitsasivimol², Pafun Nilsawas Duhamel³,
Ismaal Hemhoe⁴ and Suriyan Siripongchatee⁵

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ประเทศไทย

¹ Assistant Prof., Faculty of Political Science, Hatyai University, Thailand

² ดร., หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ประเทศไทย

² Dr., Doctor of Philosophy in Business Administration Program, Hatyai Business School, Hatyai University, Thailand

³ อาจารย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ประเทศไทย

³ Lecturer., Faculty of Political Science, Hatyai University, Thailand

^{4,5} สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ประเทศไทย

^{4,5} Department of Politics and Governance, Faculty of Political Science, Hatyai University, Thailand.

* Corresponding author, E-mail: nukool@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความรวดเร็วการค้นหารายงานการแสวงหาข้อเท็จจริง และการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อศึกษาหาพื้นที่และประเภทการกระทำการทุจริตในภาครัฐที่ได้รับการร้องเรียนกล่าวหาไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ในแต่ละปีและเพื่อจัดทำคู่มือการจัดเก็บรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ นักบริหารงานทั่วไป (ธุรการคดี) ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 โดยใช้การสัมภาษณ์ ปฏิบัติการและใช้ข้อมูลปฐมภูมิเดิมของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 เป็นเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า การจัดเก็บ ค้นหารายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐานมีความง่ายและรวดเร็วขึ้น และได้คู่มือการจัดเก็บรายงาน การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ข้อเสนอแนะควรใช้ฐานข้อมูล Data base มาช่วยในการจัดเก็บรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: การจัดเก็บสถิติคดี, การทุจริตในภาครัฐ

Abstract

The purpose of this research was to analyze data searching report on investigation and collection of evidence in order to classify area and type of corruption in public sector which have been alleged and complained annually to the Office of Public Sector Anti-Corruption Region 9. It also aimed to make a handbook for collecting data concerning the report on investigation and collection of evidence. Using qualitative research methodology, the sampled group of this research were general administrative lawsuit officers working in the Office of Public Sector Anti-Corruption Region 9. The research was conducted by interview, practice as well as review on primary data of Office of Public Sector Anti-Corruption Region 9. The results revealed that after classifying area and type of report on investigation and collection of evidence, data searching for was easier and rapider. A handbook of data searching report on investigation and collection of evidence has also been made. This research suggested that the data base should be used so as to be more efficient.

Keywords: Collection of Lawsuit Statistics, Public Sector Corruption

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แม้ว่าประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ความทันสมัยมีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่ การพัฒนาทางด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมอีกทั้งยังมี การรณรงค์จากองค์กรของรัฐองค์กรอิสระต่างๆที่ต่างเห็นพ้องกันว่า การทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหา ที่นำไปสู่ความยากจนและเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก แต่ปัญหาการทุจริตใน ภาครัฐก็ไม่มีที่ท่าว่าจะลดลงกลับทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆจนคนในสังคมไทยมองเป็นเรื่องปกติเพราะ อาจคิดว่าไม่ใช่ปัญหาของตัวเอง เป็นเรื่องที่ไกลตัว หรือเป็นความเคยชินกับระบบอุปถัมภ์ของสังคมไทย ประกอบกับระบบศักดินาที่ข้าราชการระดับสูง มีอำนาจต้องดูแลอุปถัมภ์คนของตนเองและพวกพ้อง แต่ถ้าย้อนกลับไปปัญหาการทุจริตในภาครัฐล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคนในสังคมไทยทั้งสิ้น เนื่องจากการทุจริตในภาครัฐจะทำลายระบบโครงสร้างโดยรวมทุกด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม ด้านการบริหารจัดการและด้านความมั่นคงของประเทศ อีกทั้งยังเพิ่มปัญหาความขัดแย้งให้แก่ สังคมในด้านการบริหารการบริการและสวัสดิการของรัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพ เกิดช่องว่างระหว่างคน ในสังคมผลประโยชน์ตกไปอยู่กับคนเพียงบางกลุ่ม เอื้อให้แก่นายทุนและพวกพ้อง ทำให้คนในสังคมเกิด ความแตกแยกเพราะไม่มีความเท่าเทียมกันในสังคม ระบบการบริหารจัดการในภาครัฐเกิดความไม่เป็น ธรรมซึ่งปัญหาการทุจริตในภาครัฐนั้นมีบุคคลเป็นสาเหตุหลักของปัญหาการทุจริตในภาครัฐเช่นเดียวกับ ระบบที่เป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้เกิดความไม่โปร่งใส โดยเฉพาะระบบราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ที่ใช้ช่องว่างจากกฎระเบียบ ในการแสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งปัญหาการทุจริตในภาครัฐนับเป็น อาชญากรรมทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเมือง การปกครอง อีกทั้งยังเป็นปัญหาที่กำลัง

กีดร่อนความมั่นคงทางสังคม วัฒนธรรม ที่ร้ายแรงและกำลังเป็นภัยคุกคามที่แพร่กระจาย ไปทุกภาคส่วนของสังคมซึ่งสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริตในภาครัฐนั้นมีสาเหตุปัจจัย ดังนี้

1. พฤติกรรมลักษณะนิสัยส่วนบุคคลประกอบด้วยทัศนคติ ค่านิยม เงินเดือนน้อย แต่มีความต้องการสะดวกสบาย ระดับส่วนบุคคลต้องการอยู่ดีมีสุข ให้ความสำคัญกับการใช้ชีวิตกับสิ่งฟุ่มเฟือย ประกอบกับความเสื่อมโทรมของระบบศีลธรรม จรรยาที่ดี จึงเป็นสาเหตุหนึ่งให้พฤติกรรมและลักษณะนิสัยระดับส่วนบุคคลมีโอกาสเกิดการทุจริตได้ง่ายขึ้น

2. ความโลภเป็นพฤติกรรมที่ไม่เพียงพอในการดำรงชีวิตปกติหากมีโอกาสหรือมีแรงจูงใจกระตุ้น ย่อมส่งผลต่อวิธีการแสวงหาประโยชน์ใส่ตนโดยไม่กลัวเกรงกฎหมายบ้านเมืองกฎหมาย ระเบียบกฎหมาย มีความอ่อนแอ มีช่องว่าง เป็นสาเหตุที่เอื้อให้บุคคลหรือหน่วยงานก่อปัญหาการทุจริตในภาครัฐได้

3. ระบบอุปถัมภ์ค้ำจุนในสังคมเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้เกิดความเป็นพวกเดียวกันมีความเคยชินกับการดูแลช่วยเหลือทั้งในแง่ส่วนตัว ตำแหน่ง และหน้าที่การงาน และยังเอื้อให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์จากส่วนรวมของสังคมมาสู่พวกพ้องเดียวกัน

4. ค่านิยมทางสังคมที่ยกย่องผู้มีฐานะหน้าที่การงานที่ดี ยกย่อง สรรเสริญผู้มีเงินจึงเป็นสาเหตุให้เกิดค่านิยมเลียนแบบมีตัวอย่างที่ชื่นชอบพร้อมปฏิบัติตามเป็นแนวทางของตนเองในระยะต่อมา

5. ระบบการเมืองมีส่วนสนับสนุนให้บุคคล พรรคการเมือง นักการเมือง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องแสวงหาประโยชน์จากภาษีประชาชน ภายใต้โครงการของรัฐ เพื่อเข้าเป็นประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องทั้งทางตรงและทางอ้อม

6. ประชาชนบางส่วนมีส่วนสนับสนุนการทุจริตด้วยการติดสินบนแก่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานกรณีของตนเองกระทำความผิดทางกฎหมายโดยเฉพาะมีพฤติกรรมส่วนบุคคลที่ชอบซื้อความสะดวกในรูปแบบต่างๆ

7. องค์กรภาคธุรกิจเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาการทุจริต เพราะให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่พรรคการเมือง นักการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ โดยหวังผลประโยชน์หรือเพื่อต้องการให้เกิดการอำนวยความสะดวกแก่องค์กรภาคธุรกิจของตนเอง (สายชล เทียนงาม และ อาทิตมา เป้นัธญานนท์, 2556)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อความรวดเร็ว และง่ายต่อการค้นหารายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐานเมื่อผู้บริหารส่วนงานหน่วยงานอื่นๆ ต้องการ

2. เพื่อศึกษาหาพื้นที่และประเภทการกระทำการทุจริตที่ในภาครัฐได้รับการร้องเรียนกล่าวหา มายังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ในแต่ละปี

3. เพื่อจัดทำคู่มือรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

1. ประเภทการร้องเรียนกล่าวหาการกระทำการทุจริตในภาครัฐ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประเภทการกระทำการทุจริตในภาครัฐที่ได้รับการร้องเรียนกล่าวหาไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ไว้ดังนี้

- 1.1 การร้องเรียนกล่าวหาการทุจริตความผิดเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ
- 1.2 การร้องเรียนกล่าวหาการทุจริตเชิงนโยบาย
- 1.3 การร้องเรียนกล่าวหาการหาทุจริตลักษณะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน
- 1.4 การร้องเรียนกล่าวหาการทุจริตความผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- 1.5 การร้องเรียนกล่าวหาการทุจริตความผิดเกี่ยวกับเอกสาร
- 1.6 ไม่ใช่การกระทำการทุจริตในภาครัฐ
- 1.7 ไม่ระบุ

2. ขอบเขตพื้นที่การวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับการร้องเรียนมายังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ซึ่งครอบคลุมทั้งหมด 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ประกอบด้วยจังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

ภาพที่ 1 พื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9

3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลการร้องเรียนกล่าวหาการกระทำการทุจริตในภาครัฐมายังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558-2560 ซึ่งเป็นข้อมูลเดิมของสำนักงานสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การทุจริตในภาครัฐ

การทุจริต (Corruption) โดยพิจารณาในบริบทสากลนั้นอาจพิจารณาได้จากการให้ความหมายไว้ในพจนานุกรมต่างๆ เช่น ความหมายใน Black Law Dictionary ให้ความหมายของการทุจริตไว้ว่า การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการกระทำที่ชั่วช้าและฉ้อโกงโดยเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่ขัดต่อตำแหน่งหน้าที่และสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ยังหมายถึงการที่ข้าราชการบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งประชาชนไว้วางใจกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่โดยการรับหรือยอมรับประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นซึ่งการให้ความหมายข้างต้นนี้จะสอดคล้องกับ Funkand Wagnals New Standard Dictionary of the English Language (อ้างถึงใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้วและคณะ, 2544: 31) ซึ่งได้ให้ความหมายของการทุจริตคอร์รัปชันไว้ว่าหมายถึง การใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่โดยเฉพาะการกินสินบนและ The Shorter Oxford English Dictionary (อ้างถึงในชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2519) ได้อธิบายไว้ว่า คอร์รัปชัน เป็นการกระทำที่เสื่อมความซื่อตรงโดยการรับสินบนหรือช่วยเหลือกันการใช้วิธีการปฏิบัติมิชอบและหมายถึงการปฏิบัติมิชอบในทางการเมืองและการปกครอง การติดสินบน การขายตำแหน่งหน้าที่

ทุจริตตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) หมายถึง ประพฤติชั่วคดโกงไม่ซื่อตรง ทุจริตหมายถึงเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1) การทุจริตในภาครัฐ (Corruption in the public sector) หมายความว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือ ประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยทุจริตต่อหน้าที่ (Fraudulent) หมายถึงการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
2. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่ง หรือ หน้าที่ซึ่งที่ตนไม่ได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
3. การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
4. การกระทำอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมาย

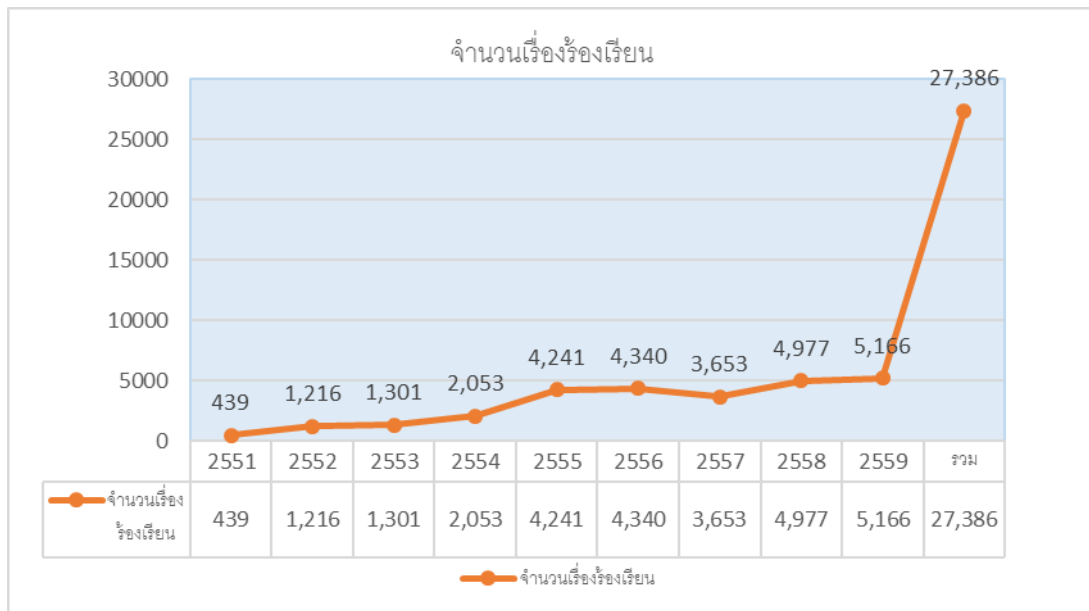
ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 2 พ.ศ. 2556-2560 การทุจริต คือ การใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนเองมีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง ญาติ พี่น้องและพวกพ้อง

องค์การระหว่างประเทศด้านความโปร่งใส (Transparency International) คอร์รัปชัน คือ การใช้อำนาจที่ได้รับความไว้วางใจในทางที่ผิด เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล สำหรับประเทศไทย การทุจริตเดิมใช้คำที่มีความหมายแคบกว่าว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวง

ประพฤติมิชอบ (Misbehave) หมายถึง การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมการรับ การเก็บรักษาหรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

สถิติเรื่องร้องเรียนกล่าวหาของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มีบทบาทเป็นองค์กรหลักของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยเป็นศูนย์กลางทั้งด้านการป้องกันการปราบปราม และการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการดำเนินตามนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในฝ่ายบริหารสามารถบูรณาการการดำเนินการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้บังเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับสถิติการรับเรื่องร้องเรียนที่ได้นำมาวิเคราะห์ถึงสถานการณ์การร้องเรียนกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำการทุจริตในภาครัฐของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการรวบรวมตั้งแต่ปี 2551-2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 27,386 เรื่อง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ, 2560) ดังนี้

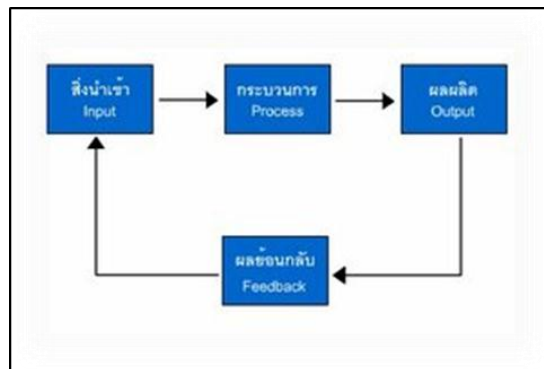

ภาพที่ 2 จำนวนเรื่องร้องเรียนกล่าวหาของสำนักงาน ป.ป.ท.ตั้งแต่ปี พ.ศ.2551-2559

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล

David Easton มีแนวคิดทฤษฎีระบบ (System Theory) เป็นทฤษฎีที่ทำให้นักบริหาร สามารถที่จะมองเห็นภาพรวมขององค์การทั้งหมดตามหน้าที่ที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาองค์การในลักษณะระบบนั้นจะก่อให้เกิดการวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาขององค์การทั้งระบบส่วนต่าง ๆ ของระบบอยู่ในสถานะที่เคลื่อนไหวได้ การเคลื่อนไหวหรือแสดงออกของส่วนต่าง ๆ จะมีปฏิริยากระทบต่อกันเสมอ โดยที่ในระบบหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยระบบย่อยต่างๆ (Subsystems) และภายในระบบย่อยก็จะประกอบไปด้วย ระบบย่อยเล็กลงไปอีก หากมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ณ ส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบ จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ (Chain of Effects) ระบบประกอบไปด้วยองค์ประกอบ

ดังต่อไปนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ได้แก่ทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องใช้ในกระบวนการบริหาร นั่นคือ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรทางการเงิน และข้อมูลที่ต้องใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ 2) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) ประกอบด้วย เทคนิคในการจัดการต่างๆ รูปแบบกิจกรรมการผลิต เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิต 3) ปัจจัยนำออก (Outputs) ได้แก่ สินค้า บริการ กำไร ขาดทุน และผลที่คาดหวังอื่น ๆ เช่น ศักยภาพของพนักงานที่พัฒนาขึ้น เป็นต้น 4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back) คือ ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดจากกิจกรรมขององค์การ ซึ่งสามารถนำไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆ ได้ ดังภาพที่ 3

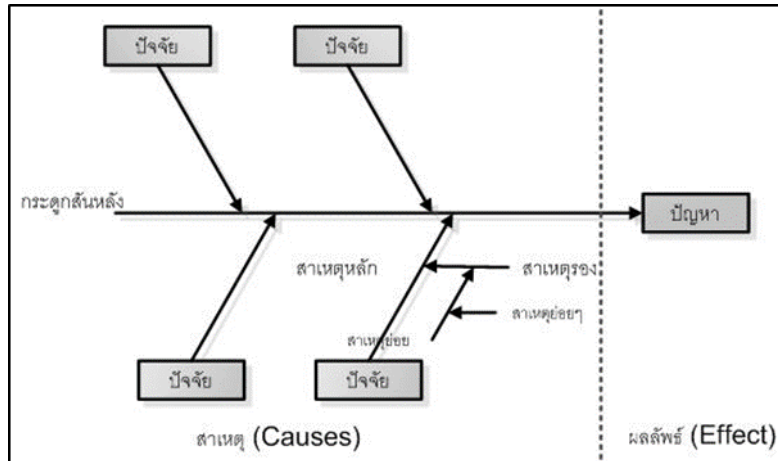
ภาพที่ 3 ภาพประกอบทฤษฎีระบบ (System Theory)

ทฤษฎีแก๊งปลาหรือเรียกเป็นทางการว่า แผนผังสาเหตุและผล (Cause and Effect Diagram) แผนผังสาเหตุและผลเป็นแผนผังที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหา (Problem) กับสาเหตุทั้งหมดที่เป็นไปได้ที่อาจก่อให้เกิดปัญหานั้น (Possible Cause) เราอาจคุ้นเคยกับแผนผังสาเหตุและผล ในชื่อของ "แก๊งปลา (Fish Bone Diagram) เนื่องจากหน้าตาแผนภูมิมีลักษณะคล้ายปลาที่เหลือแต่ก้าง หรือหลายๆ คนอาจรู้จักในชื่อของแผนผังอิชิคาว่า (Ishikawa Diagram) ซึ่งได้รับการพัฒนาครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1943 โดย ศาสตราจารย์คาโอรุ อิชิคาว่า แห่งมหาวิทยาลัยโตเกียวเมื่อไรจึงจะใช้แผนผังแก๊งปลา 1) เมื่อต้องการค้นหาสาเหตุแห่งปัญหา 2) เมื่อต้องการทำการศึกษาคำถามความเข้าใจ หรือทำความเข้าใจกับกระบวนการอื่น ๆ เพราะว่าโดยส่วนใหญ่พนักงานจะรู้ปัญหาเฉพาะในพื้นที่ของตนเท่านั้น แต่เมื่อมีการทำแก๊งปลาแล้ว จะทำให้เราสามารถรู้กระบวนการของแผนกอื่นได้ง่ายขึ้น 3) เมื่อต้องการให้เป็นแนวทางในการระดมสมองซึ่งจะช่วยให้ทุกๆ คนให้ความสนใจในปัญหาของกลุ่มซึ่งแสดงไว้ที่หัวปลา

วิธีการสร้างแผนผังสาเหตุและผลหรือแก๊งปลาสิ่งสำคัญในการสร้างแผนผัง คือ ต้องทำเป็นทีมเป็นกลุ่ม โดยใช้ขั้นตอน 6 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) กำหนดประโยคปัญหาที่หัวปลา 2) กำหนดกลุ่มปัจจัยที่จะทำให้เกิดปัญหานั้นๆ 3) ระดมสมองเพื่อหาสาเหตุในแต่ละปัจจัย 4) หาสาเหตุหลักของปัญหา 5) จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ 6) ใช้แนวทางการปรับปรุงที่จำเป็น

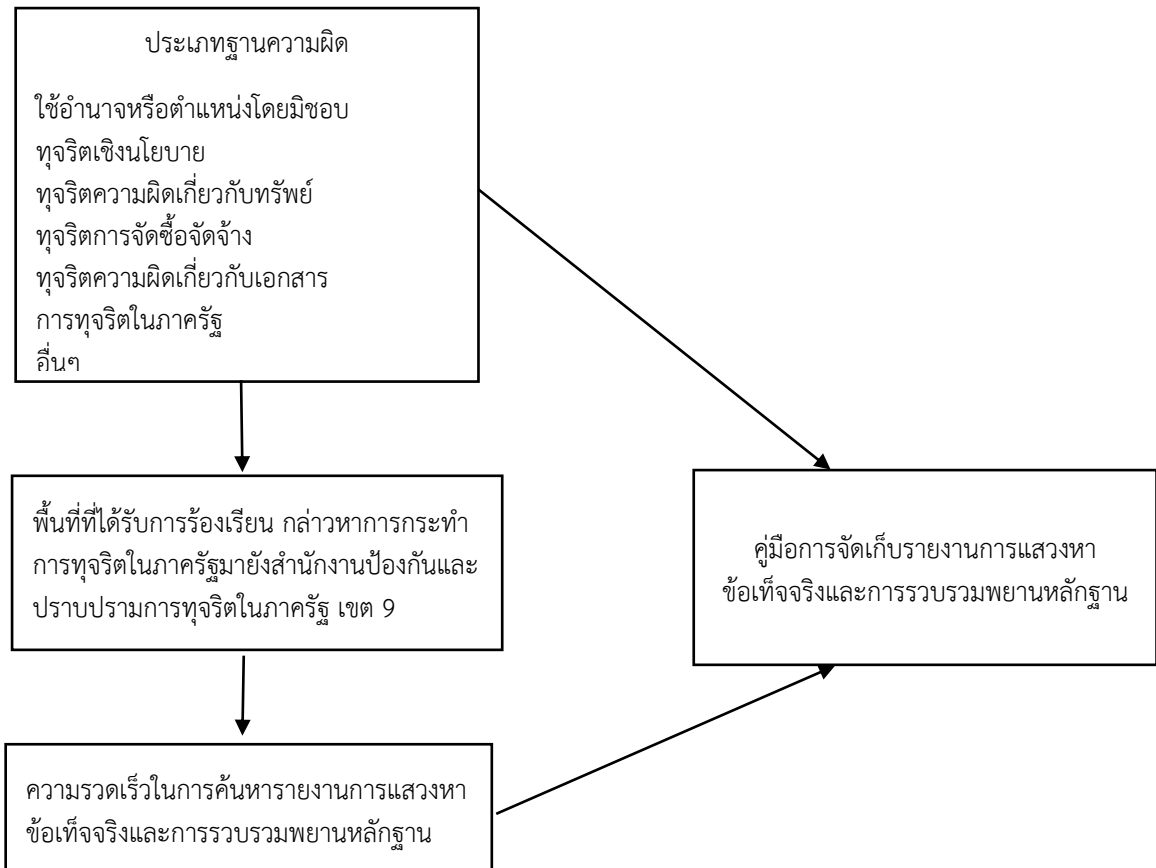
จากภาพที่ 4 การกำหนดปัจจัยบนแก๊งปลา เราสามารถที่จะกำหนดกลุ่มปัจจัยอะไรก็ได้ แต่ต้องมั่นใจว่ากลุ่มที่เรากำหนดไว้เป็นปัจจัยนั้นสามารถที่จะช่วยให้เราแยกแยะและกำหนดสาเหตุต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบ และเป็นเหตุเป็นผลโดยส่วนมากมักจะใช้หลักการ 4M 1E เป็นกลุ่มปัจจัย (Factors) เพื่อจะนำไปสู่การแยกแยะสาเหตุต่างๆ ซึ่ง 4M 1E นี้มาจาก

M	Man	คนงาน หรือพนักงาน หรือบุคลากร
M	Machine	เครื่องจักรหรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวก
M	Material	วัตถุดิบหรืออะไหล่ อุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้ในกระบวนการ
M	Method	กระบวนการทำงาน
E	Environment	อากาศ สถานที่ ความสว่าง และบรรยากาศการทำงาน

ภาพที่ 4 ภาพประกอบทฤษฎีกำลังปลาหรือแผนผังสาเหตุและผล (Cause and Effect Diagram)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดเก็บสถิติคดีของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 โดยเป็นการศึกษาแบบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาไว้ดังนี้

1. การศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลทุติยภูมิของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเขต 9 และศึกษาจากเอกสารต่างๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎีแนวความคิด หนังสือ เอกสารทางราชการ บทความวารสารและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. การศึกษาวิจัยจากการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) จากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการจัดเก็บสถิติคดีของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant)
3. การศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Operation Research) การดำเนินงานกระบวนการของรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการรวบรวมการพยานหลักฐาน ตั้งแต่การรับเรื่องจนสิ้นสุดกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการจัดเก็บสถิติคดีของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเชิงคุณภาพ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่หลากหลายผ่านการสัมภาษณ์ สทนหา ปฏิบัติการ และรวบรวมสถิติคดีของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 เพื่อได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ โดยในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้จำแนกข้อแนะนำเสนอตามจุดประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ความรวดเร็วและความง่ายต่อการค้นหารายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน

จากการสัมภาษณ์ นายทวีศักดิ์ สุขแก้ว ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไป (ธุรการคดี) เป็นครั้งที่ 2 ในเรื่องของความง่าย ความรวดเร็ว ในการจัดเก็บและค้นหารายงานการแสวงหาข้อเท็จจริง และการรวบรวมพยานหลักฐาน หลังจากผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุของความง่ายและความรวดเร็ว ในการจัดเก็บและค้นหารายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน และได้จัดทำคู่มือการจัดเก็บรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน ผลการวิเคราะห์ พบว่า เดิมการค้นหา รายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน เมื่อผู้บริหาร ส่วนงาน หน่วยงานอื่น ๆ ต้องการ ใช้เวลาในการค้นหาประมาณ 5-10 นาที ซึ่งเสียเวลาในการค้นหาเป็นเวลานาน ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดเก็บ รายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน ให้เป็นหมวดหมู่โดยจัดเป็นปี พ.ศ. ซึ่งแบ่ง ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. รายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ที่มีมติแล้ว
2. รายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ
3. สำเนารายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ในการจัดเก็บรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน นั้นระหว่างการดำเนินการจะต้องมีการถ่ายสำเนาเก็บไว้ดังนี้

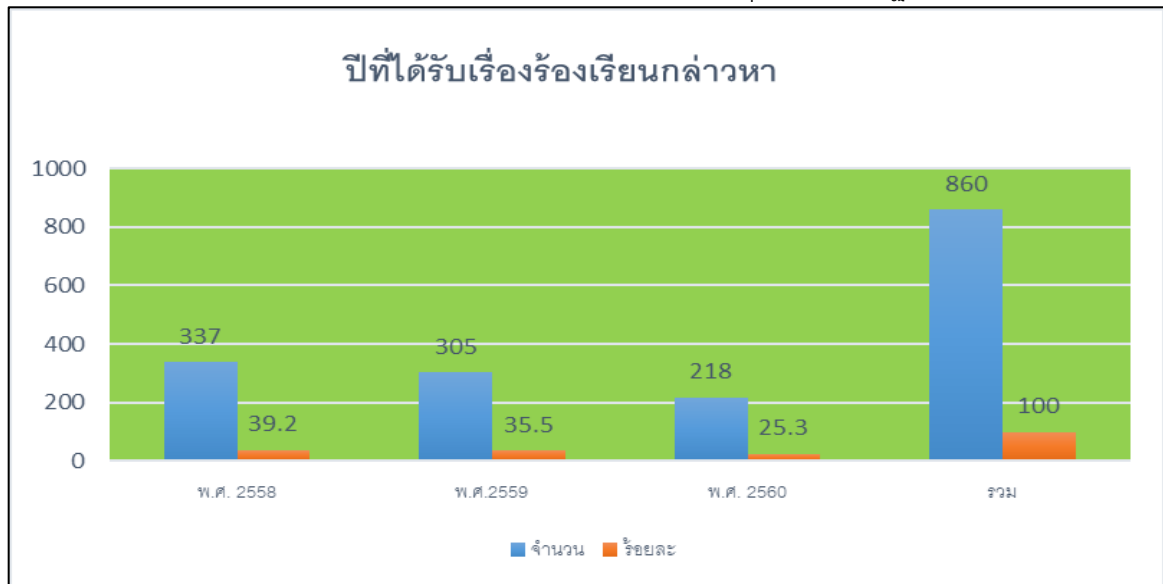
3.1 คือ สำเนารายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ก่อนส่งเลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ท.

3.2 คือ สำเนารายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีความเห็นแล้วเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหารายงานแสวงหาข้อเท็จจริง และใช้โปรแกรม Microsoft Excel มาช่วยในการค้นหา เมื่อผู้บริหาร ส่วนงาน หน่วยงานอื่น ๆ ต้องการ ใช้เวลาในการค้นหาแค่ 5-6 นาที

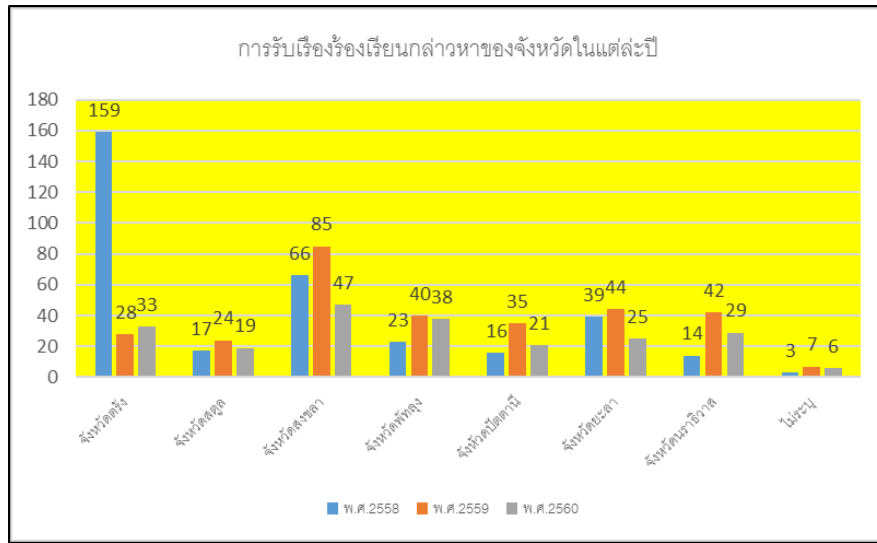
2. วิเคราะห์หาพื้นที่และประเภทการทุจริตในภาครัฐที่ได้รับการร้องเรียนกล่าวหาไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ในแต่ละปี

การเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเดิมของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ตามเรื่องร้องเรียนกล่าวหาการกระทำการทุจริตในภาครัฐที่เคยเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558-2560 และวิเคราะห์หาพื้นที่และประเภทการทุจริตในภาครัฐแต่ละปีโดยอาศัยการตีความของผู้วิจัย ดังนี้

ภาพที่ 5 แสดงปีที่ได้รับการร้องเรียนกล่าวหาการกระทำการทุจริตในภาครัฐของป.ป.ท.เขต 9

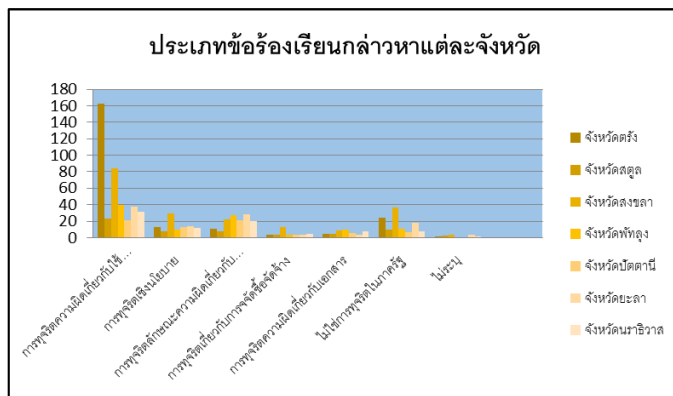

หากวิเคราะห์ถึงปี พ.ศ.ที่มีการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาการกระทำการทุจริตในภาครัฐมายังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 โดยแบ่งออกเป็น 3 ปี ได้แก่ ปี พ.ศ. 2558 ปี พ.ศ. 2559 ปี พ.ศ. 2560 จากสถิติการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาที่พบซึ่งปี พ.ศ. ที่ได้รับเรื่องร้องเรียนกล่าวหามากที่สุดคือ พ.ศ. 2558 จำนวน 337 คดี คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมา พ.ศ. 2559 จำนวน 305 คดี คิดเป็นร้อยละ 35.5 และ พ.ศ. 2560 จำนวน 218 คดี คิดเป็นร้อยละ 25.3 ตามลำดับ ดังนั้นการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ทั้งสามปีมีจำนวน 860 คดี

ภาพที่ 6 แสดงการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาของจังหวัดในแต่ละปี

หากวิเคราะห์ถึงจังหวัด ที่มีการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาการกระทำการทุจริตในภาครัฐมา ยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ในแต่ละปี ดังนี้ พ.ศ. 2558 จังหวัดที่ได้รับ การร้องเรียนกล่าวหา มากที่สุด คือ จังหวัดตรัง จำนวน 159 คดี รองลงมา จังหวัดสงขลา จำนวน 66 คดี จังหวัดยะลา จำนวน 39 คดี จังหวัดพัทลุง จำนวน 23 คดี จังหวัดสตูล จำนวน 17 คดี จังหวัดปัตตานี จำนวน 16 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 14 คดี และไม่ระบุจังหวัด จำนวน 3 คดีตามลำดับ ปี พ.ศ. 2559 จังหวัดที่ได้รับการร้องเรียนกล่าวหามากที่สุด คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 85 คดี รองลงมา คือ จังหวัดยะลา จำนวน 44 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 42 คดี จังหวัดพัทลุง จำนวน 40 คดี จังหวัด ปัตตานี จำนวน 35 คดี จังหวัดตรัง จำนวน 28 คดี จังหวัดสตูล จำนวน 24 คดี และไม่ระบุจังหวัด จำนวน 7 คดีตามลำดับ พ.ศ. 2560 จังหวัดที่ได้รับการร้องเรียนกล่าวหามากที่สุด คือจังหวัดสงขลา จำนวน 47 คดีรองลงมา จังหวัดพัทลุง จำนวน 38 คดี จังหวัดตรัง จำนวน 33 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 29 คดีจังหวัดยะลา จำนวน 25 คดี จังหวัดปัตตานี จำนวน 21 คดี จังหวัดสตูล จำนวน 19 คดี และไม่ระบุจังหวัด จำนวน 6 คดี ตามลำดับ

ภาพที่ 7 ประเภทข้อร้องเรียนกล่าวหาในแต่ละจังหวัด

หากวิเคราะห์ถึงประเภทข้อร้องเรียนกล่าวหาจากภาพที่ 7 ที่มีการร้องเรียนกล่าวหาไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ในปี พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560 ดังนี้ 1) การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบมีการร้องเรียนกล่าวหามากที่สุด คือ จังหวัดตรัง จำนวน 163 คดี รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 84 คดี จังหวัดพัทลุง จำนวน 40 คดี จังหวัดยะลา จำนวน 38 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 31 คดี จังหวัดสตูล จำนวน 23 คดี จังหวัดปัตตานี จำนวน 21 คดี ตามลำดับ 2) การทุจริตเชิงนโยบายมีการร้องเรียนกล่าวหามากที่สุด คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 29 คดี รองลงมา คือ จังหวัดยะลา จำนวน 14 คดี จังหวัดตรัง จำนวน 13 คดี จังหวัดปัตตานี จำนวน 13 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 12 คดี จังหวัดพัทลุง จำนวน 10 คดี จังหวัดสตูล จำนวน 8 คดี 3) การทุจริตความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีการร้องเรียนกล่าวหามากที่สุด คือ จังหวัดยะลา จำนวน 28 คดี จังหวัดพัทลุง จำนวน 27 คดี จังหวัดสงขลา จำนวน 22 คดี จังหวัดปัตตานี จำนวน 21 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 20 คดี จังหวัดตรัง จำนวน 11 คดี จังหวัดสตูล จำนวน 8 คดี 4) การทุจริตความผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้รับการร้องเรียนกล่าวหามากที่สุด จังหวัดสงขลา จำนวน 13 คดี รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 5 คดี จังหวัด สตูล จำนวน 4 คดี จังหวัดปัตตานี จำนวน 4 คดี จังหวัดตรัง จำนวน 3 คดี จังหวัดพัทลุง จำนวน 3 คดี จังหวัดยะลา จำนวน 3 คดี 5) การทุจริตความผิดเกี่ยวกับเอกสารที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด จังหวัดพัทลุง จำนวน 10 คดี รองลงมา จังหวัดสงขลา จำนวน 9 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 8 คดี จังหวัดปัตตานี จำนวน 6 คดี จังหวัดตรัง จำนวน 5 คดี จังหวัดสตูล จำนวน 5 คดี จังหวัดยะลา 4 คดี ตามลำดับ ไม่ใช่การทุจริตในภาครัฐการกล่าวหาเรื่องเรียนมากที่สุด คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 37 คดี จังหวัดตรัง จำนวน 24 คดี จังหวัดยะลา จำนวน 18 คดี จังหวัดพัทลุง จำนวน 11 คดี จังหวัดสตูล จำนวน 10 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 8 คดี จังหวัดปัตตานี จำนวน 7 คดี ตามลำดับ

3. คู่มือการจัดเก็บรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน

รายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ถือได้ว่าเป็นหัวใจ หลักในการจัดเก็บ สติคดีคดีของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ดังนั้นการดำเนินการของรายงาน การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ไม่ว่าจะ เป็น ขั้นตอนการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวหา กระบวนการจัดเก็บสำนวนคดี การค้นหา และรวมไปถึงการยืม – คืน ของรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้การดำเนินการ ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีประสิทธิภาพ มากขึ้น ทั้งในเรื่องของการลดระยะเวลาในการเรียนรู้และลดปัญหาเรื่องบุคลากรในการสอนงาน ผู้วิจัยจึง ได้จัดทำคู่มือการจัดเก็บรายงานการแสวงหา ข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาการจัดเก็บสถิติคดีของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดตรัง จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง จังหวัด ปัตตานี จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส พบว่า การค้นหาและจัดเก็บรายงานแสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน มีความง่าย รวดเร็วขึ้นเมื่อมีการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่และใช้โปรแกรม Microsoft Excel มาช่วยในการค้นหาและจัดเก็บ ส่วนเรื่องร้องเรียนกล่าวหาการกระทำการทุจริตในภาครัฐนั้นมี จำนวนมาก ซึ่งปี พ.ศ.2558 มีการร้องเรียนกล่าวหา มากที่สุดมีจำนวน 313 คดี คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมาคือ ปีพ.ศ.2559 มีจำนวน 305 คดี คิดเป็นร้อยละ 35.5 และปี พ.ศ.2560 มีจำนวน 218 คดี คิดเป็นร้อยละ 25.3 ตามลำดับ รวมทั้ง 3 ปี มีจำนวน 860 คดี

ส่วนจังหวัดในการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาในแต่ละปีพบว่า ปี พ.ศ.2558 จังหวัดตรังมีการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวหามากที่สุด จำนวน 159 คดี รองลงมาคือ จังหวัดสงขลา จำนวน 66 คดี จังหวัดยะลา จำนวน 39 คดี และจังหวัดพัทลุง จำนวน 23 คดี ตามลำดับ ปี พ.ศ.2559 จังหวัดสงขลา มีการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวหาที่สุดจำนวน 85 คดี รองลงมา คือ จังหวัดยะลา จำนวน 44 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 42 คดี และจังหวัดพัทลุง จำนวน 40 คดี ตามลำดับ ปี พ.ศ.2560 จังหวัดสงขลาได้รับการร้องเรียนกล่าวหาที่สุด จำนวน 47 คดี รองลงมา คือ จังหวัดพัทลุง จำนวน 38 คดี จังหวัดตรัง จำนวน 33 คดี และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 29 คดี ตามลำดับ

ส่วนประเภทข้อร้องเรียนกล่าวหาที่มีการร้องเรียนกล่าวหาอย่างสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 9 ในปี พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560 ดังนี้ การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบมีการร้องเรียนกล่าวหามากที่สุด คือ จังหวัดตรัง จำนวน 163 คดี รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 84 คดี จังหวัดพัทลุง จำนวน 40 คดี และจังหวัดยะลา จำนวน 38 คดี ตามลำดับ การทุจริตเชิงนโยบายมีการร้องเรียนกล่าวหาที่สุด คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 29 คดี รองลงมา คือ จังหวัดยะลา จำนวน 14 คดี จังหวัดตรัง จำนวน 13 คดี และจังหวัดปัตตานี จำนวน 13 คดี ตามลำดับ การทุจริตเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ จังหวัดยะลา จำนวน 28 คดี รองลงมาคือ จังหวัดพัทลุง จำนวน 27 คดี จังหวัดสงขลา จำนวน 22 คดี และจังหวัดปัตตานี จำนวน 21 คดี ตามลำดับ การทุจริตความผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้รับการร้องเรียนกล่าวหาที่สุด จังหวัดสงขลา จำนวน 13 คดี รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 5 คดี จังหวัดสตูล จำนวน 4 คดี และจังหวัดปัตตานี จำนวน 4 คดี ตามลำดับ การทุจริตเกี่ยวกับเอกสารที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือ จังหวัดพัทลุง จำนวน 10 คดี รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 9 คดี จังหวัดนราธิวาส จำนวน 8 คดี และจังหวัดปัตตานี จำนวน 6 คดี ตามลำดับ ไม่ใช่การทุจริตในภาครัฐการกล่าวหาหรือร้องเรียนมากที่สุด คือ จังหวัดสงขลา จำนวน 37 คดี รองลงมา คือ จังหวัดตรัง จำนวน 24 คดี จังหวัดยะลา จำนวน 18 คดี และจังหวัดพัทลุง จำนวน 11 คดี ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยสามารถนำไปศึกษาต่อยอดในการพัฒนาโดยใช้เป็นฐานข้อมูลในการให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ และแนวทางป้องกันในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริตในภาครัฐต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2519). ความขัดแย้งระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการประจำในประเทศไทย, *วารสารสังคมศาสตร์*. 4(10), 4.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ. (2544). *ดัชนีคอร์รัปชันของไทย: การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์ จำกัด.

สายชล เทียนงาม และ อาทิตมา แป้นอันยานนท์. (2556). *สื่อการเรียนรู้การสอนปัจจัย สาเหตุ และ ผลกระทบของการทุจริต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในราชูปถัมภ์ สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2560 จาก <http://ge.vru.ac.th/userfiles/test/test3.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ. (2560) รายงานสรุปสถานการณ์การ ร้องเรียนกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตในภาครัฐของบริหารคดีศูนย์รับเรื่องร้องเรียน สำนักงาน ป.ป.ท. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2560 จาก <http://www.pacc.go.th/index.php/home/about/16>